

לילית על מוצב צה"ל

היתה לי הרגשה שיקרה משהו. לכן הייתי כל הזמן דרוך ומתוח.
"בערך בשעה 2.30 כלילה שמעתי פתאום רעש מוזר של נקישת מתכת. הרעש בא מ' כיוון הגדר של המוצב. לא ראיתי שום דבר. אבל הכרתי שם כל אבן וכל צורה. ביום אתה מסתכל ולומד את השטח, ובלילה אתה לומד להכיר את הרעשים הרגילים ללילית. לא חשבתי אפילו לרעע כשמעתי את

צבא סדיר

או כנופיות?

ב ראיון שהעניק לשבועון הצרפתי לה' אקספרס, סיכם שר הביטחון משה דיין את דעתו על אירגון החבלה אל-פתח: "זהו קבוצת טרוריסטים שאנו צריכים להילחם בהם ונצליח בכך. זה חלק מן המיטקס. אין זה מדאיג אותי יותר מדי... אינני יכול לומר שאינם יעילים, משום שאינם משפרים את הכושר ההתקפי שלהם מנקודת ראות צבאית."

ימים מספר אחרי שאמר זאת, ושלשה ימים לפני שפורסם הראיון, טפחה המציאות על פני דיין. יחידה של אל-פתח תקפה את המוצב הצבאי של צה"ל ליד גשר דמה ב' ביקעת הירדן. ההתקפה נכשלה. התוקפים נסוגו והשאירו אחריהם 12 חללים. אבל איש מחיילי המוצבים בביקעה או מהמפקדים ה' נושאים באחריות לקו, לא היה אונט כי

אל-פתח "לא שיפר את הכושר ההתקפי שלו מנקודת ראות צבאית."

מבחינה זו קיים פער עמוק ומסוכן בין החזית והעורף. העורף האזרחי בישראל נר' טה עדיין לזלזל וללעוג לאנשי אל-פתח. כותבי מאמרים ראשיים מקווים בתרועה, אחר רי כל מהלומה שמנחית צה"ל על החבלנים, כי "היבר ישמש להם לקח". במוספים מתי פרסמות כתבות הומוריסטיות המתארות את אל-פתח כצבא של ניצבים, העורך הצגות לעיתונאים.

אבל בקו החזית הראשון ההרגשה היא שונה לחלוטין. מאז הפשיטה של אל-פתח על אל-חמה חזלו רבים לראות באל-פתח "קבוצת טרוריסטים".

אפשר להדביק כינוי כזה לחוליות חבלי נים המסתננים דרך הקווים, נמנעים מכל מגע עם כוחות מזוינים, ומקפשים לפגוע במטרות אזרחיות. אבל אירגון, השולח יח' דות צבאיות מאומנות לפשיטות ולהתקפות

הרעש. זה היה רעש בלתי מוכר. ההוראה היתה לפתוח מייד באש. צעקתי לסגל ש' ירוץ להעיר את החברה ואני פתחתי מייד באש מהמקלע שלי לכיוון שמשם שמעתי את הרעש.

"מהכיוון שלשם יריתי שמעתי מייד כמה צעקות כאב של אנשים, וידעתי שזהו זה: מנסים להתקף אותנו. המשכתי לירות פלי הפסקה. שמעתי גם קריאת כאב מהכיוון שלנו. מכיוון הגדר זרקו עלינו רימון שהת' פוצץ על שפת העמדה שלנו. ראיתי את סגל נופל על ידי ועוד שניים אחרים ש' נפצעו.

אחד מהפצועים היה הסמל אמיר פיס, עורך-דין מפתח-תקוה. הוא איבד הרבה דם מהרגל אבל המשך להילחם כאילו לא קרה לו כלום. לא היה זמן להסתכל או לחשוב. המשכתי לירות במקלע שלי לאותו כיוון של הגדר, כשהחבריה שלי יורים גם כן וזורקים רימונים לאותו כיוון. לא ראיתי בהתחלה פגיעות, כי אי-אפשר היה לראות כלום. אבל באופן פסיכולוגי הייתי בטוח שהרגתי כמה מהתוקפים. מתוך המוצב ירו כמה פצצות תאורה שהאירו את השטח, ואז ראיתי כמה דמויות שוכבות על האדמה.

הדוג' „אל-פתח" במבואות המוצב: תמרוך בדרך הלוחמה

כיום חזירה דרך הירדן, הן נאלצות להת' חזיל במסע לעבר הגבול במרחק קילומטרים רבים מן הגבול.

גם בעורף הרחוק אין החבלנים יכולים לקיים בסיסים צבאיים גלויים. מהלומות ה' אוריר שהנחית צה"ל על בסיסים אלה הכ' ריחו את החבלנים לפורט, להסתרם, ולהתי' ארגו במיסגרות קטנות.

אבל המציאות החדשה שהכתיב צה"ל לקו החזית העמידה את אירגוני החבלה בפני משימות חדשות, שהייבו שיטות-פעולה חד' שות. שיטות אלה באות עתה לידי ביטוי בהתקפות שעורך אל-פתח על מוצבי צה"ל, המחייבות פעילות במיסגרת מחלקתית או פלוגתית צבאית.

זהו מצב חדש שאין צה"ל מתעלם ממנו. הוא מציב בפניו אתגרים חדשים, אבל יותר מאשר לצה"ל, חייב מצב זה להדליק אור אדום בפני מדינאי ישראל.

התפתחות אל-פתח מצביעה על כיוון של התקדמות ושיפורים מבחינה צבאית. מצב זה אפשרי כאשר האירגון ניזון ממלאי אנו' שי גדול של אנשים מיואשים — הפליטים הפלסטיניים החיים בארצות-ערב.

במיקרה כזה אין הפיתרון יכול להיות צבאי, אלא מדיני. משום שכל פיתרון צבאי, שבחודאי ייצא, יוליד בעתיד אתגרים צב' איים דחורים.

היחידים החדשים לאתגר

לים אימון צבאי מידי מדריכים מיקצועיים באלג'יריה או בסין העממית. הם מאורגנים כיום במיסגרות גדודיות ואזוריות. לגבי צה"ל הם מהווים כיום אתגר חדש — אתגר שפירושו מלחמה בצבא חצי-סדיר נוסף, ולא בחוליות חבלנים כשם שהיה עד כה.

במלחמתו בטרור, במיסגרות ובשיטות ש' פעלו עד כה, רשם לעצמו צה"ל הישגים נכבדים. הוא חסם את ביקעת הירדן כמעט לחלוטין. כיום לא יכולה כמעט חוליית חבלי נים לחצות את הירדן מבלי להתגלות ול' היתפס. די לזכור את המצב ששרר לפני שנה, כשחוליות חבלנים היו חודרות מדי לילה למשקי עמק בית-שאן או לפנים השט' חים המוחזקים, כדי להבין את השינוי ה' קיצוני שחולל צה"ל.

★ ★ ★

עוד יותר מזאת. צה"ל כפה על איר' גוניה-חבלה להרחיק את בסיסיהם מקו הפסקת-האש. כשיחידות אל-פתח מתכננות

על מוצבים בהם מחזיקים חיילים, רחוק מלהיות "קבוצת טרוריסטים". אפילו אם הת' בפזות אלה נכשלות, אפילו אם הן עולות באבידות כבדות לתוקפים, אין ספק כי אפי' שר לראות בהן התקדמות ניכרת ושיפור ה' כושר ההתקפי שלהם, גם מנקודת ראות צבאית.

"לדעתי, נמצאות היו יחידות אל-פתח ב' אותה רמה בה היו יחידות החי"ש של ה' הגנה ב-1947, בתחילת מלחמת העצמאות," אמר לא מכבר אחד הפרשנים.

חברו היה מוכן אפילו להרחיק לכת: "אני סבור שהם הגיעו כבר לרמה המיבצעית של יחידת הקומנדו 101 בתחילת דרכה, בשנת 1953."

★ ★ ★

העובדות מדברות בעד עצמן. ברשות אל-פתח נמצאים כיום, בירדן בלבד, מ-5 עד 15 אלף לוחמים. אירגון זה אינו מוגבל בכוח אדם, בנושא, או בכספים. לוחמיו מקב'

בבוקר באו לבקר אותנו במוצב. היו שם משה דיין וחיים בר-לב ועוד כל מיני קצינים. אבל אני הייתי עדיין המום ממה שקרה בלילה. המכה שקיבלתי מבחינה נפשית הי' תה חזקה מאוד.

"רק כשקיבלתי חופשה ובאתי העירה, הר' גשתי שעשיתי בעצם משהו גדול. עד שלא באתי העירה לא תפסתי מה בעצם עשיתי. לא חשבתי שהדבר כל כך חשוב. בסך-הכל מילאתי את חובתי. אבל בעיר התחילו אני' שים לעצור אותי ברחוב ולברך אותי. ב' בית מצאתי המון זרי פרחים מכל מיני אירגונים של ילדים, בתי-ספר וחברים. ה' טלפון לא הפסיק לצלצל אצלנו בבית. קיי בלנו טלפונים עם ברכות מנשים שלא היכר' נו ושאמרו שהן אמהות של עם ישראל. "מה לעשות? אני לא בנוי להיות גיבור כמו כוכב קולנוע. אני בן-אדם רגיש. התי' רגשתי מכל זה. זה פעם ראשונה בחיי שלי שאני הורג בן-אדם ורואה משהו נהרג עליידי. קרוב אלי. זאת תמונה שלא א שכת אף פעם בחיים שלי. אני לא יכול לשכות. "כל הזמן אני שם את עצמי במקום מאיר סגל. הלא זה יכול היה להיות גם ה' היפר. וגם לו יש שוני ילדים כמות"

"בבוקר הלכו החבריה לראות את אלה שנהרגו על הגדר. היו שם 12 גוויות. מרר' סקות לגמרי. הם היו ממש חתוכים. חלק מהם היו במרחק

מהעמדה שלנו. אני לא הלכתי לראות את הגוויות. לא יכולתי להסתכל. היה לי כבר מספיק. "אני לא מיליטריסט ולא מבין הרבה ב' צבאיות. אבל אני חושב שהרגע בו פתחתי עליהם באש היה ממש שניות לפני תחילת ההסתערות שלהם. תפסתי אותם על הגדר כשבידיהם שלהם היו רימונים בלי ניצרות. רובם נפלו כשהרימונים בתוך הידיים שלהם. בגלל זה אני עוד כל כך נרגש. אני לא יכול להשתחרר מהמחשבה מה היה קורה אילו הייתי מאחר-לילות בכמה שניות, והם היו יורים בהתחלה עם כל מה שהיה להם שם: רימונים ובזוקות.

"אין לי ספק שהם הלכו להתאבד כ שעלו עלינו. זה מוצב שקשה מאוד לעלות עליו. הם בטח רצו לקחת דווקא את המוצב הזה, כדי להוכיח שהם חזקים. לפי הסיפורים ש' סיפרו החבריה אחר-כך, הם היו אנשים מוב' חרים. כנראה יחידת קומנדו של אל-פתח. רובם היו צעירים מאוד. בני 18—20."

"חשבתי שהיה שם רק אחד. אבל עכשיו יכולתי לראות לפחות שש דמויות. המשכתי לירות לעברם. היה לי מין רצון חזק כזה להכניס אותם לתוך האדמה. שייעלמו."

★ ★ ★

"לא יכולתי להיות שם!"

פתאום היתה התפוצצות. הסתבר שהולקתי אותם. פגעתי כנראה במיט' עין-חבלה שהיה על גב אחד מהם, והם כולם התפוצצו.

"רק אז, כשהיה ברור שכבר לא יורים אלינו מכיוון הגדר ושחיסלנו את כל מי ש' היה שם, התחילו לירות עלינו מכיוון הרחק שלהם. המשכנו בחילופי יריות. כך זה נמי' שך בערך שעתיים, כשלקראת הסוף פתחו עלינו גם הירדנים בהפגזה. במשך שעתיים אלה יריתי בעצמי מתוך המקלע שלי כ' אלפיים ומשהו כדורים. הקנה היה כבר אדום מרוב אש. זה היה אולי הצרור הארוך ב' יותר שמישהו ירה במיקלע.

"כשנגמר הכל, נשארת בתצפית בעמדה. אחר-כך ביקשתי שיחזירו אותי למוצב. לא יכולתי עוד להישאר שם. הייתי נרגש ונסער מנפילת החבר שלי, מאיר סגל.